

Elinvoimalautakunta, Porvoon kaupunki
Porvoon kaupungin kirjaamo
Lundinkatu 8, 06100 PORVOO
kirjaamo@porvoo.fi
0405170851

OIKAISUVAATIMUS

Päätös, johon haetaan oikaisua:

Elinvoiman toimialan tilojen varaus- ja käyttöehdot
Elinvoimalautakunta, Pöytäkirja 23.12.2024 / Pykälä 111
3083/02.05.00.00/2024

Päätös on asetettu nähtäville Porvoon kaupungin verkkosivuille 14.1.–4.2.2025, joten kunnan jäsen voi kuntalain 16. luvun mukaisesti hakea siihen oikaisua.

Miten päätöstä halutaan oikaistavaksi:

Lautakunnan pitää kumota päätös tai vaihtoehtoisesti päätöksessä tehdyt tilojen varaus- ja käyttöehdot pitää muotoilla uudelleen niin, ettei niissä ole enää väärinkäytön mahdollisuutta, etteivät ne mahdollista tai kannusta kunnassa toimivien tahojen poliittista tai muuta syrjintää ja että ne eivät ole ristiriidassa lakien tai kansalaisten perusoikeuksien kanssa.

Millä perusteella oikaisua vaaditaan:

Elinvoimalautakunnan kokouksessaan 23.12.2024 hyväksymät toimialan tilojen varaus- ja käyttöehdot ovat lain vastaisia ja mahdollistavat kaupungin virkamiehiltä tulkinnat, jotka ovat rikoslain 11 luvun 11 § mukaista syrjintää sekä yleisesti hyvän tavan ja hyvän hallinnon vastaisia. Kirjastopalveluiden päällikkö Malin Hollmén on jo käyttänyt ehtoja tällä tavalla ja on syytä epäillä, että ehdot on ylipäätään muotoiltu niin, että virkamies voisi niiden avulla harkintavaltaansa käyttämällä puuttua yhden poliittisen toimijan toimintaan mutta ei muiden.

Sinimustan Liikkeen Uudenmaan piiri pyysi 17.12.2024 Porvoon pääkirjastosta käyttöönsä ryhmätilaa epäkaupallista lukupiiriä varten. Viestiin ei vastattu, mutta sen sijaan 23.12.2024 elinvoimalautakunta kokoontui päättämään tilojen varaus- ja käyttöehdoista. 2.1.2025 kirjaston työntekijä lopulta varasi ryhmätilan Liikkeelle, mutta saman päivän kuluessa kirjastopalveluiden päällikkö perui varauksen. Ennen lautakunnan päätöstä tehty tilavaraus olisi pitänyt käsitellä tilavarauspyynnön hetkellä voimassa olevien käytäntöjen mukaisesti ja tapahtumien kulku herättää perustellun epäilyn, että ehdot on muotoiltu tavalla, joka mahdollistaa yhden tietyn poliittisen toimijan syrjinnän. Tällainen päätöksenteko on hyvän hallintotavan vastaista eikä lautakunta voi ylipäätään tehdä päätöksiä, jotka johtavat lakien rikkomiseen.

Kun ryhmätilan varaus peruutettiin, Liike ilmoitti kirjastolle, että tapahtuma ei näinollen järjestetä ryhmätilassa vaan kokoonnumme lukupiiriin kirjaston yleisiin tiloihin.

Kirjastopalveluiden päällikkö tulkitsi tilojen varaus- ja käyttöehtoja niin, että hän voisi niiden nojalla kieltää lukupiirin kokoontumisen myös kirjaston yleisissä tiloissa. Tällainen tulkinta on kirjastolain tarkoituksen ja yleisen kokoontumisoikeuden vastainen.

Varausehdon kohdan 5 mukaan: ”Kaupungin tiloissa järjestettävän tilaisuuden tai tapahtuman sisältö tai luonne ei voi olla ristiriidassa Suomen lakien tai Porvoon kaupunkistrategian tai hyvinvointisuunnitelman kanssa tai olla hyvän tavan vastainen. Tiloja ei vuokrata ihmisryhmiä syrjivään toimintaan eikä sellaiselle toimijalle, jonka muun toiminnan sisältö on selkeästi ihmisryhmää tai ihmisryhmiä syrjivää.”

Tätä kohtaa on käytetty kieltämään Porvoon kirjastoissa kokoontumiset perustelematta, miten tilan varaaja tai tapahtuma on toiminnassaan Suomen lakien tai kaupungin strategian tai hyvinvointisuunnitelman tai hyvän tavan vastainen tai toteuttanut syrjintää. Kyseinen kohta pitäisi poistaa tai muotoilla niin, ettei se mahdollista virkamiehen tulkitsevan, että jotkin poliittiset mielipiteet ja toimijat ovat itsessään syrjintää tai hyvän tavan vastaista. Tässäkään tapauksessa yhdistystä tai varauksen tehnyttä yksityishenkilöä ei ole tuomittu syrjinnästä. Sen sijaan yhden poliittisen toimijan tilavarausten kieltö näillä perusteilla on paitsi hallintolain, myös itsessään rikoslain 11 luvun 11 § mukaista syrjintää:

”Joka – – yleisöpalvelussa, virkatoiminnassa tai muussa julkisessa tehtävässä taikka julkista tilaisuutta tai yleistä kokousta järjestettäessä ilman hyväksyttävää syytä

1) ei palvele jotakuta yleisesti noudatettavilla ehdoilla,

2) kieltäytyy päästämästä jotakuta tilaisuuteen tai kokoukseen tai poistaa hänet sieltä taikka

3) asettaa jonkun ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan

– – yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen – – toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella, on tuomittava – – syrjinnästä sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.”

Elinvoimalautakunnan päätös johtaa kyseisen rikoslain kohdan rikkomiseen ja lautakunnan on siksi muutettava päätöstä.

Varausehdon kohdassa 7 todetaan: ”Vain tiloja hallinnoiva elinvoiman toimialan yksikkö voi olla vastuullisena järjestäjänä yleisötilaisuuksissa, joissa edellytetään ilmoitusta poliisille ja / tai turvallisuus-/ pelastussuunnitelmaa ellei tilaisuuden järjestämisestä ole erikseen sovittu tilaa hallinnoivan yksikön kanssa ja ellei tilaa hallinnoiva yksikkö tee laajempaa yhteistyötä tilaisuuden järjestäjän kanssa (esim. kumppanuus). Tällaisia yleisötilaisuuksia ovat esim. yli 200 henkilön tilaisuudet, tapahtumat, joissa tarvitaan järjestyksenvalvontaa sekä tilaisuudet, jotka herättävät voimakkaita tunteita ja joihin liittyy siksi tilaisuuden häirinnän riski.”

Tämä kohta on johtanut tulkintaan, jonka mukaan kirjaston yleisiin tiloihin kokoontujaa kielletään tulemasta kirjastoon, jos kokoontuminen herättää ulkopuolisissa voimakkaita tunteita niin, että sitä pyrittäisiin häiritä. Kirjastolain 13 § mukaan ”Yleisen kirjaston käyttäjän on käyttyädyttävä kirjastossa asiallisesti. Kirjaston toiminnan häiritsemiseen ja turvallisuuden vaarantamiseen sovelletaan järjestyslakia (612/2003).” Järjestyslain mukaan mm. metelöinti ja uhkailu yleisellä paikalla ovat kiellettyjä. Kirjaston ja toimivaltaisten viranomaisten pitäisikin puuttua tähän ja estää tällainen toiminta. Elinvoimalautakunnan tilojen varaus- ja käyttöehdot kääntävät kuitenkin asetelman pääläelleen ja estävät kokoontumisen siltä toimijalta, johon metelöinti, uhkailu ja epäasiallinen käytös kohdistuu. Ehtojen pitäisi nimenomaan sallia rauhanomaiset ja kirjastolain mukaiset kirjaston käyttötarkoituksen mukaiset kokoontumiset, mutta kieltää näitä häiritsevä kiusanteko,

kohdennettu häirintä ja joukkotapahtumat. Nykyinen kirjasto- ja järjestyslaki jo mahdollistavat häiritsevään toimintaan puuttumisen ja siksi päinvastaiseen ohjaava kaupungin tilavarausehto tulee kumota tai tämä kohta ehdoista poistaa tai muotoilla toisin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]